

VERZONDEN 19 NOV. 2025

MAATWERKBESLUIT FLORA- EN FAUNA-ACTIVITEIT

DSO-nummer : 20250716 01342
Zaaknummer : OMG-061386/DMS510769
Betreft : Maatwerkbepsluit bestrijding bruine rat, zwarte rat en verwilderde duif
Locatie : (Bedrijven)terreinen binnen de provinciegrenzen van Noord-Holland
Initiatiefnemer : [REDACTED]

Samenvatting

Op 16 mei 2025 is een aanvraag ingediend voor een maatwerkbepsluit op grond van de Omgevingswet voor een flora- en fauna-activiteit. De aanvraag heeft betrekking op het bestrijden van de bruine rat, zwarte rat en verwilderde duif op bedrijventerreinen en afgesloten (bedrijven)terreinen binnen de provinciegrenzen van Noord-Holland. Het gaat hierbij om het gebruik van een luchtdrukgeweer met middelen op en/of aan het geweer (nachtzichtapparatuur en demper), op terreinen binnen of direct grenzend aan de bebouwingscontour jacht en gedurende het gehele etmaal binnen de gehele provincie Noord-Holland.

In dit besluit leggen wij maatwerkvoorschriften op ten behoeve van het gebruik van een luchtdrukgeweer met behulp van nachtzichtapparatuur en geluiddemper ter bestrijding van de bruine rat (*Rattus norvegicus*), zwarte rat (*Rattus rattus*) en verwilderde duif (*Columba livia domestica*) binnen de bebouwingscontour jacht en de daaraan grenzende terreinen, gedurende het gehele etmaal, op velden die niet voldoen aan de in de wet gestelde eisen, binnen de provincie Noord-Holland.

Inhoudsopgave

- A. Onderwerp aanvraag
- B. Besluit
- C. Voorschriften
- D. Wettelijk kader
- E. Onderbouwing van het besluit
- F. Procedure
- G. Kennisgeving
- H. Overige wet- en regelgeving

A. Onderwerp aanvraag

Wij zijn een procedure gestart voor het initiatief bestrijding bruine rat, zwarte rat en verwilderde duif met behulp van een luchtdrukgeweer binnen de provincie Noord-Holland. Dit naar aanleiding van een aanvraag voor maatwerkvoorschriften.

De aanvraag heeft betrekking op het bestrijden van de bruine rat, zwarte rat en verwilderde duif op bedrijventerreinen en afgesloten (bedrijven)terreinen binnen de provincie Noord-Holland. Het gaat hierbij om het gebruik van een luchtdrukgeweer met nachtzichtapparatuur en een geluiddemper, op terreinen binnen of grenzend aan de bebouwingscontour jacht en gedurende het gehele etmaal.

B. Besluit

Op grond van artikel 4.6, eerste lid, aanhef en onder e, van het Omgevingsbesluit en 11.24, aanhef en onder a van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) besluiten wij tot het opleggen van de maatwerkvoorschriften genoemd onder C. in dit besluit aan [REDACTED] voor het doden van de bruine rat, zwarte rat en verwilderde duif op bedrijventerreinen en afgesloten (bedrijven)terreinen binnen de provinciegrenzen van Noord-Holland.

Voor de uitvoering worden de volgende middelen en methoden aangewezen:

- het (luchtdruk)geweer (artikel 8.74p, eerste lid, aanhef en onder a, van het Bkl, in samenhang gelezen met 11.75, eerste lid, aanhef en onder c en d van het Bal);

- middelen op, aan en/of bij het luchtdrukgeweer in de vorm van nachtzichtapparatuur en een geluiddemper (artikel 8.74q, eerste lid, aanhef en onder e sub 2° van het Bkl, in samenhang gelezen met artikel 11.79, vijfde lid van het Bal);
- gebruikmaking van het luchtdrukgeweer voor zonsopgang en na zonsondergang (artikel 8.74q, eerste lid, aanhef en onder e, sub 4°, aanhef en onder i, van het Bkl, gelezen in samenhang met artikel 11.83, eerste lid, aanhef en onder a, van het Bal);
- gebruikmaking van het luchtdrukgeweer in een jachtveld dat niet voldoet aan de in de wet gestelde eisen (artikel 8.74q, eerste lid, aanhef en onder e, aanhef en sub 1° van het Bkl, gelezen in samenhang met artikel 11.76, eerste lid, aanhef en onder a, van het Bal);
- gebruikmaking van het luchtdrukgeweer binnen de in een omgevingsplan aangewezen bebouwingscontour jacht en terreinen die onmiddellijk aan de bebouwingscontour grenzen (artikel 8.74q, eerste lid, aanhef en onder e, sub 4°, aanhef en onder ii, van het Bkl, in samenhang gelezen met artikel 11.76, derde lid, aanhef en onder e, en 11.83, eerste lid, aanhef en onder b van het Bal).

Geldigheid besluit

Deze beschikking is geldig vanaf de dag na verzending van dit besluit tot en met 31 december 2027.

C. Voorschriften

Op grond van artikel 4.5, eerste lid, in samenhang gelezen met artikel 4.3 eerste lid, aanhef en onder I van de Omgevingswet verbinden wij de navolgende voorschriften en beperkingen aan dit besluit.

Algemene voorschriften

1. Dit besluit geldt alleen voor de activiteiten die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover deze in dit maatwerkbesluit zelf niet anders worden aangegeven.
2. De aanvrager is gedurende de looptijd van dit besluit verantwoordelijk voor het naleven van de bepalingen en voorschriften die aan dit besluit zijn verbonden.
3. Op de naleving van het in of krachtens de wet en dit besluit gestelde wordt toezicht gehouden door de door de provincie Noord-Holland aangewezen ambtenaren en andere daartoe bevoegde personen.

De uitvoerder van dit besluit dient in het bezit te zijn van:

- (een kopie van) dit besluit; en
- Originele en geldige omgevingsvergunning jachtgeweeractiviteit (voorheen: jachtakte); en
- een verzekeringsbewijs; en
- een geldig draagverlof van de politie; en
- een schriftelijke toestemming van de grondeigenaar voor de uitvoering van dit maatwerkbesluit op het terrein;
- indien van toepassing: de machtiging voor het gebruik van dit maatwerkbesluit.

Deze documenten dienen op eerste aanvraag aan genoemde toezichthouders getoond te kunnen worden. Met uitzondering van de omgevingsvergunning jachtgeweeractiviteit mogen genoemde documenten langs elektronische weg, leesbaar worden getoond.

4. De aanvrager kan een vergunninghouder van een Omgevingsvergunning jachtgeweeractiviteit (voorheen: jachtakte) door middel van een machtiging gebruik laten maken van dit besluit. De gemachtigde dient – tezamen met de machtiging – een kopie van dit besluit van de aanvrager te ontvangen. Op deze machtiging dient ten minste een handtekening van zowel de houder als de gemachtigde, de datum van afgifte en de geldigheidsduur te staan. De gemachtigde dient te voldoen aan de eisen gesteld in voorschrift 3.
5. Gedode dieren dienen ter voorkoming van ziekten, in ieder geval zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk bij het verlaten van het uitvoeringsgebied te worden opgeruimd.

Meldingsplicht

6. Het gebruik van dit besluit mag niet eerder plaatsvinden dan nadat de initiatiefnemer of gemachtigde vóór 12:00 voorafgaand aan de dag van uitvoer, en onder vermelding van het zaaknummer, hiervan elektronisch melding heeft gemaakt bij de toezichthouders van de OD NHN middels het digitale meldformulier op de website van de ODNHN. Deze melding is één dag geldig. Er moet bij de melding ook aangegeven worden of er overdag of 's nachts uitgevoerd gaat worden.
7. De uitvoerder dient het aantal gedode dieren onder deze omgevingsvergunning te registreren in FaunaSpot.

8. De houder van dit besluit is verplicht om:

- Jaarlijks voor 1 februari; en ook
- Binnen vier weken na het verstrijken van de expiratiedatum van dit besluit.

Te rapporteren aan de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord over de wijze waarop er van dit besluit gebruik is gemaakt. In de rapportage dient in ieder geval het volgende te worden opgenomen:

- Het aantal gedode dieren;
- Een beschrijving van de effectiviteit van alle ingezette middelen en methoden die vergund zijn.

De rapportages dient u digitaal aan te leveren via het rapportageformulier op de website van de OD NHN.

Specifieke voorschriften

9. Voor het gebruik van dit besluit binnen de bebouwde kom, kan er alleen uitvoering plaatsvinden indien er sprake is van bedrijventerreinen of afgesloten (bedrijven)terreinen.
10. De uitvoerder dient aantoonbaar, voorafgaand aan de uitvoering, met de opdrachtgever te kijken of er nog preventieve maatregelen, conform de IPM methode¹, toe te passen zijn.
11. Bij uitvoering mag er alleen een schot afgegeven worden indien er een kogelvang aanwezig is.
12. Voorafgaand aan uitvoering dient het terrein gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van mensen.
13. Bij gebruik van dit besluit moet er met een waarnemer worden gewerkt tijdens de uitvoering. De waarnemer dient minimaal 18 jaar oud te zijn en te allen tijde voldoende overzicht te hebben van de omgeving, met zo nodig behulp van apparatuur zoals het gebruik van externe verlichting of een warmtebeeldcamera in een donkere omgeving.
14. De te gebruiken luchtdrukgeweren dienen een mondingsenergie van minimaal 20 joule te hebben, en een kaliber van minimaal 4,5 mm (.177 inch) en maximaal 7,62 mm (.30 inch).
15. De munitie behorend bij het luchtdrukgeweer dient bedoeld te zijn voor jacht of schadebestrijding.

Wij wijzen u (als initiatiefnemer of als gemachtigde) erop dat wanneer u de uitvoering van dit besluit niet conform de aanvraag en het besluit uitvoert, u mogelijk in overtreding bent. Wanneer u in overtreding bent kunnen wij door middel van de oplegging van een last onder dwangsom dan wel door middel van bestuursdwang de met de wet strijdige situatie beëindigen. Ook kunnen strafrechtelijke sancties worden opgelegd. De uitvoerders van dit besluit blijven te allen tijde verantwoordelijk voor een veilige uitvoering.

D. Wettelijk kader

Wij hebben de aanvraag voor maatwerkvoorschriften behandeld volgens afdeling 4.1.1 van de Algemene wet bestuursrecht.

Bevoegd gezag

Gedeputeerde Staten van de Provincie Noord-Holland zijn het bevoegd gezag ten aanzien van een aanvraag voor maatwerkvoorschriften voor een flora- en fauna-activiteit tenzij in artikel 11.25 van het Bal anders is bepaald. De Omgevingsdienst Noord-Holland Noord is gemandateerd om namens Gedeputeerde Staten een besluit met maatwerkvoorschriften af te geven.

Flora- en fauna-activiteit

Voor de bruine rat en verwilderde duif geldt dat deze geen beschermde status hebben, waardoor het bestrijden van deze soorten in beginsel niet verboden is. Wel vallen ze onder de bescherming van artikel 11.28 van het Bal, waarin alles gedaan moet worden wat redelijkerwijs van iemand kan worden verwacht om het onnodig lijden van dieren te kunnen voorkomen. Daarom stellen wij voorwaarden aan (de wijze waarop) de, bij dit besluit toegestane, middelen die gebruikt mogen worden om dieren te doden.

E. Onderbouwing van het besluit

Het besluit en de daaraan verbonden voorschriften baseren wij op onderstaande, inhoudelijke documenten en onderbouwingen. Bij de beoordeling van deze documenten en onderbouwingen zijn de algemene en specifieke beoordelingsregels zoals opgenomen in paragraaf 8.6.2 van het Besluit Kwaliteit Leefomgeving toegepast (artikel 11.31, lid 4 van het Bal).

¹ Muizen en ratten bestrijden volgens de IPM-aanpak | Muizen, ratten en ander ongedierte bestrijden | NVWA

Bijgevoegde stukken

Bij beoordeling van de aanvraag zijn de volgende ingediende documenten gebruikt:

- Aanvraagformulier 20250716 01342 (ingediend op 16 juli 2025);
- Extra aangeleverde informatie ten behoeve van de aanvraag (d.d. 19 augustus 2025 en 8 oktober 2025).

Onbeschermde soorten

Ondanks dat voor de bruine rat, zwarte rat en verwilderde duif geldt dat het bestrijden van deze soorten in beginsel niet verboden is, vallen ze wel onder de bescherming van artikel 11.28 van het Bal, om te voorkomen dat ze bij het doden of vangen onnodig lijden. Daarom stellen wij voorwaarden aan (de wijze waarop) de, bij dit besluit toegestane, middelen gebruikt mogen worden om deze dieren te doden.

Er zijn verschillende redenen waarom de bestrijding van de ratten en duiven gewenst is. Ratten kunnen overlast en schade veroorzaken door uitwerpselen, het knagen aan materialen, kabels, gewassen en doordat ze prederen op eieren/kuikens van beschermde vogels, waaronder weidevogels. Bovendien kunnen ratten ziektes overbrengen zoals de ziekte van Weil². Verwilderde duiven kunnen overlast en schade veroorzaken door uitwerpselen bij bijvoorbeeld voederopslagplaatsen en door het bouwen van nesten op ongewenste/onveilige locaties. Het inademen van opgedroogde uitwerpselen van beide dieren brengt risico's mee op de volksgezondheid zoals de allergische reactie bij duiven als duivermelkerslong³.

Middelen en methoden

Luchtdrukgeweer

Een maatwerkbesluit is noodzakelijk voor de inzet van een luchtdrukgeweer, omdat er gebruik gemaakt wordt van een 'geweer'. In de Nota van Toelichting bij artikel 11.79 van het Bal wordt aangegeven:

"Onder het begrip «geweer», zoals gebruikt in de Omgevingswet en in de regels over geweren in het Bal, moeten ook luchtdrukgeweren worden begrepen. In bepaalde gevallen, zoals het doden van vogels binnen gebouwen, is het luchtdrukgeweer een geschikt middel. In die gevallen is – naast omgevingsvergunning voor het doden van vogels – ook een afwijking van het verbod op het gebruik van andere geweren dan hagel- en kogelgeweren en in voorkomend geval van het verbod op het gebruik van het geweer binnen de door de gemeente aangewezen bebouwingscontour jacht nodig. De artikelen 11.29, tweede lid, en 11.31, tweede lid, van het Bal bieden een basis voor afwijking bij maatwerkregel of maatwerkvoorschrift."

Het luchtdrukgeweer en bijbehorende munitie voldoet niet aan de eisen die conform artikel 11.79 van het Bal aan het geweer en munitie worden gesteld. Middels een maatwerkvoorschrift kan hiervan afgeweken worden, mits het rekening houdt met de belangen van de natuurbescherming, waarborgen van de veiligheid, beschermen van de gezondheid en het beschermen van het milieu (zoals bepaald is in artikel 11.82 van het Bal).

Wij kunnen ons vinden in het gebruik van het luchtdrukgeweer als geschikt middel om bruine ratten, zwarte ratten en verwilderde duiven te bestrijden. Aangezien de bestrijding voornamelijk rondom gebouwen zal plaatsvinden, is het gebruik van een kogel- of hagelgeweer niet gewenst en zou tot gevaarlijke situaties en schade kunnen leiden. U geeft aan dat er voorafgaand aan de uitvoering eerst met de opdrachtgever gekeken zal worden naar preventieve maatregelen zoals beschreven in de IPM-methode⁴. Mochten dit niet toereikend zijn om de overlast en schade tot een acceptabel niveau te brengen, zal er met het luchtdrukgeweer bestreden worden.

Middelen op en aan het geweer

U wilt bij het uitvoeren van de bestrijding gebruik maken van middelen op, aan en/of bij het geweer in de vorm van nachtzichtapparatuur en een demper. Wij geven u hier toestemming voor. Ratten zijn voornamelijk in de nacht actief. Om een goed schot te kunnen plaatsen en onnodig lijden te voorkomen is het nodig om goed zicht te hebben in een donkere omgeving. Daarnaast zal het gebruik van nachtzichtapparatuur bijdragen aan de veilige uitvoering van het maatwerkbesluit. Een demper zorgt voor minder geluid bij het schot, waardoor geluidsoverlast in de nacht voorkomen kan worden.

² <https://www.rivm.nl/wilde-knaagdieren-en-zo-nosen/ratten>

³ https://kennis.cultureelerfgoed.nl/index.php/Duiven_-_overlast

⁴ Muizen en ratten bestrijden volgens de IPM-aanpak | Muizen, ratten en ander ongedierte bestrijden | NVWA

Gebruiksperiode voor zonsopgang en na zonsondergang

U geeft aan ook te willen bestrijden voor zonsopgang en na zonsondergang. Dit is de periode waarin de ratten het meest actief zijn. Daarnaast zullen er op deze momenten geen andere mensen aanwezig zijn op de terreinen waar de uitvoering gaat plaatsvinden, waardoor het bijdraagt aan een veiligere uitvoering.

Gebruik van een geweer in een veld wat niet voldoet aan de in de wet gestelde eisen

Op grond van artikel 11.31 van het Bal in samenhang gelezen met artikel 8.74q, eerste lid, aanhef en onder e, van het Bkl is het doden met een geweer mogelijk op een jachtveld dat niet voldoet aan de wettelijke vereisten. Vanwege het feit dat de uitvoering plaats zal vinden op bedrijventerreinen of op afgesloten (bedrijven)terreinen die binnen de bebouwde kom liggen, is het niet mogelijk om een veld van 40 ha te vormen. Er is namelijk sprake van een fysieke barrière die ervoor zorgt dat het niet mogelijk is om een jachtveld te vormen wat voldoet aan de oppervlakte eis.

In artikel 5, lid 5 van de Beleidsregel natuurbescherming Noord-Holland (hierna: beleidsregel) staat: 'van de bevoegdheid om af te wijken van de aan een jachtveld gestelde regels op grond van artikel 3.26, derde lid, van de Wnb wordt slechts gebruik gemaakt indien er door fysieke barrières geen mogelijkheid is tot het vormen van een jachtveld dat voldoet aan deze regels'. Omdat er door de ligging binnen de bebouwde kom sprake is van fysieke barrières, maken we gebruik van de bevoegdheid om af te wijken van de jachtveldvereisten.

Conclusie toetsing aan de omgevingsvergunningsvoorwaarden

Uw verzoek om met maatwerkvoorschriften af te wijken van de in de wet toegestane middelen en methode met betrekking tot het bestrijden van de bruine rat, zwarte rat en verwilderde duif voldoen aan de mogelijkheden voor ons om deze voorschriften op te leggen. Wij stellen daarom in dit besluit maatwerkvoorschriften op die uw voorgenoemde uitvoering mogelijk maken.

F. Procedure

Bij het totstandkomen van ons besluit is een reeks procedurele stappen gevolgd. De belangrijkste elementen in de procedure van deze beschikking zijn:

Ontvangst

De aanvraag is ontvangen op 16 juli 2025. Per ommegaande is hiervan een ontvangstbevestiging verzonden. Ook is op 22 juli 2025 een procedurebrief opgesteld en aan de initiatiefnemer gezonden.

Ontvankelijkheid, aanvullingen en opschorting

De ontvankelijkheid van de aanvraag is getoetst aan de aanvraagvereisten (artikel 16.55 van de Omgevingswet en artikel 7.3 van de Omgevingsregeling). De aanvraag voldoet aan de eisen en is ontvankelijk. Op 19 augustus 2025 heeft u op ons verzoek aanvullende informatie toegezonden.

Verlengen procedure

Op 22 juli 2025 is de procedure verlengd met zes weken.

G. Kennisgeving

Van dit besluit wordt kennisgegeven op de website www.officielebekendmakingen.nl.

H. Overige wet- en regelgeving

Een initiatiefnemer heeft de verantwoordelijkheid te voldoen aan de geldende voorschriften voor alle aangewezen activiteiten onder zijn beheer. Ook bestaat de ruimte om zelf te bepalen wanneer activiteiten worden aangevraagd. Hetgeen wat niet is aangevraagd kan niet (integraal) worden beoordeeld of onderdeel zijn van een omgevingsvergunning.

Wet wapens en munitie

Wellicht ten overvloede merken wij op dat het gebruik van het luchtdrukgeweer ook is gebonden aan de bepaling in de Wet wapens en munitie. Uit dien hoofde gelden er regels over het dragen, vervoeren en opbergen van het wapen. De regels van de Wet wapens en munitie kunnen verschillen al naar gelang de categorie wapens waartoe het geweer behoort. Onder meer toezichthouders en opsporingsambtenaren van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord houden hierop toezicht.

Uitvoeren buiten de bebouwde kom

Voor het bestrijden van de bruine rat en de zwarte rat met behulp van het luchtdrukgeweer buiten de bebouwde kom kunt u gebruik te maken van de aan de FBE verstrekte ontheffing van 22 juli 2022 met kenmerk OD.358502. Het voorliggende besluit ziet uitsluiten op het uitvoeren binnen de bebouwde kom.

Verloop termijn omgevingsvergunning

Indien u na de geldigheidstermijn gebruik wilt blijven maken van dit maatwerkbesluit, dient u, zeker vijf maanden voor het verstrijken van deze termijn een wijzigingsverzoek in te dienen bij de OD NHN. Bij deze wijziging dient u in te gaan op de voorgenomen werkwijze zoals ook opgenomen in dit besluit.

Heeft u nog vragen?

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord via 088-102 13 00. Wij verzoeken u hierbij het zaaknummer te vermelden.

Hoogachtend,

 lolland,

omgeving
oord (OD NHN)

Rechtsbescherming

U en andere belanghebbenden die het niet eens zijn met dit besluit, kunnen binnen 6 weken, gerekend vanaf de dag na datum van verzending van dit besluit, een bezwaarschrift indienen bij gedeputeerde staten van Noord-Holland, ter attentie van de secretaris van de Hoor- en adviescommissie, Postbus 3007, 2001 DA HAARLEM.

Het bezwaarschrift moet in ieder geval het volgende bevatten:

- uw naam, adres, postcode en woonplaats;
- de datum;
- over welk besluit het gaat (u kunt het beste een kopie van dit besluit bijsluiten);
- de redenen waarom u het niet eens bent met het besluit;
- uw handtekening.

U kunt ook digitaal een bezwaarschrift indienen bij gedeputeerde staten van Noord-Holland. Kijkt u daarvoor op: https://www.noord-holland.nl/Loket/Bezwaar_en_klachten. Voor het indienen van een digitaal bezwaarschrift moet u wel beschikken over een elektronische handtekening (DigiD).

Het indienen van een bezwaarschrift schorst de werking van dit besluit niet. Indien onverwijld spoed dit vereist, kunt u de voorzieningenrechter van de Rechtbank Noord-Holland, Sectie bestuursrecht, Postbus 1621, 2003 BR HAARLEM vragen om een voorlopige voorziening te treffen. U kunt het verzoekschrift ook digitaal bij de rechtbank indienen via <http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht>. Daarvoor moet u wel beschikken over een elektronische handtekening (DigiD). Voor meer informatie verwijzen wij naar www.rechtspraak.nl. Voor de behandeling van het verzoek wordt griffierecht geheven.

De provincie wil bezwaren tegen besluiten graag op informele wijze behandelen. Als uw bezwaar in aanmerking komt voor deze informele behandeling nemen wij op korte termijn telefonisch contact met u op. In verband hiermee verzoeken wij u om in uw bezwaarschrift het telefoonnummer te vermelden waarop u overdag bereikbaar bent. Voor meer informatie over de informele behandeling kunt u telefonisch contact opnemen met provincie Noord-Holland.